

**LIETUVOS RESPUBLIKOS (TOLIAU – VALSTYBĖ, PARAMOS GAVĖJA),
IR
ISLANDIJOS, LICHTENŠTEINO KUNIGAIKŠTYSTĖS IR NORVEGIJOS
KARALYSTĖS,
(TOLIAU – VALSTYBĖS DONORĖS),
(VISOS SUSITARIMO MEMORANDUMO ŠALYS TOLIAU VADINAMOS ŠALIMIS)**

**SUSITARIMO MEMORANDUMAS
DĖL 2009–2014 M. EEE FINANSINIO MECHANIZMO ĮGYVENDINIMO**

Kadangi EEE susitarimo protokolu Nr. 38b, kuris į EEE susitarimą įtrauktas Europos Sąjungos, Islandijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės susitarimu dėl 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo, nustatytas finansinis mechanizmas (toliau – 2009–2014 m. EEE finansinis mechanizmas), kuriuo naudojamosi valstybės donorės prisidės prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos ekonominėje erdvėje;

kadangi 2009–2014 m. EEE finansiniu mechanizmu siekiama stiprinti valstybių donorių ir valstybės, paramos gavėjos, santykius siekiant abipusės naudos savo tautoms;

kadangi ELPA valstybių Nuolatinio komiteto 2010 m. gruodžio 9 d. sprendimu Nr. 5/2010/SC valstybės donorės suteikė Finansinio mechanizmo komitetui, įsteigtam ELPA valstybių Nuolatinio komiteto 2004 m. birželio 3 d. sprendimu Nr. 4/2004/SC, įgaliojimus valdyti 2009–2014 m. EEE finansinį mechanizmą;

kadangi glaudesnis valstybių donorių ir valstybės, paramos gavėjos, bendradarbiavimas padės užtikrinti tvirtą, taikią ir klestinčią Europą, pagrįstą geru valdymu, demokratinėmis institucijomis, teisinės valstybės principu, pagarba žmogaus teisėms ir tvaria plėtra;

kadangi Šalys, siekdamos užtikrinti veiksmingą 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimą, susitaria nustatyti bendradarbiavimo pagrindą,

s u s i t a r ė:

1 straipsnis

Tikslai

1. 2009–2014 m. EEE finansiniu mechanizmu iš esmės siekiama prisidėti prie ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimo Europos ekonominėje erdvėje ir stiprinti dvišalius valstybių donorių ir valstybių, paramos gavėjų, santykius skiriant finansinių įnašų 2 dalyje išvardytiems prioritetiniams sektoriams. Todėl šio Susitarimo memorandumo Šalys stengiasi atrinkti ir finansuoti tas programas, kurios padėtų pasiekti nurodytus tikslus.

2. Finansiniai įnašai skiriami toliau nurodytiems prioritetiniams sektoriams:

- a) aplinkos apsaugos ir valdymo;
- b) klimato kaitos ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių;
- c) pilietinės visuomenės;
- d) žmogiškųjų išteklių ir socialinės plėtros ir
- e) kultūros paveldo apsaugos.

Akademinių mokslo tyrimų išlaidos gali būti tinkamos finansuoti, jei tai vienam ar keliems prioritetiniams sektoriams skirti tyrimai.

2 straipsnis

Tėisinis pagrindas

Šis Susitarimo memorandumas aiškinamas kartu su toliau nurodytais, su šiuo Susitarimo memorandumu 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo teisinį pagrindą sudarančiais dokumentais:

- a) EEE susitarimo protokolu Nr. 38b dėl 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo;
- b) 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo reglamentu (toliau – Reglamentas), kurį valstybės donorės parengia vadovaudamasi Protokolo Nr. 38b 8 straipsnio 8 dalimi;
- c) programų susitarimais, kurie bus sudaryti dėl kiekvienos programos, ir
- d) visomis vadovaujantis Reglamentu Finansinio mechanizmo komiteto priimtomis gairėmis.

3 straipsnis

Finansinė schema

1. Remiantis Protokolo Nr. 38b 2 straipsniu, visa finansinio įnašo suma yra 988,5 mln. EUR; ji kasmet nuo 2009 m. gegužės 1 d. iki 2014 m. balandžio 30 d. imtinai išmokama po 197,7 mln. EUR.

2. Remiantis Protokolo Nr. 38b 5 straipsniu, per 1 dalyje nurodytą laikotarpį valstybei, paramos gavėjai, iš viso skiriama 38,4 mln. EUR.

3. Remiantis Protokolo Nr. 38b 8 straipsnio 7 dalimi ir Reglamento 1.8 straipsniu, valstybių donorių valdymo išlaidos dengiamos iš nurodytos bendros sumos. Išsamesnės nuostatos išdėstytos Reglamente. Valstybei, paramos gavėjai, skirtų lėšų neto suma yra 35,52 mln. EUR.

4 straipsnis

Funkcijos ir pareigos

1. Valstybės donorės lėšas skiria valstybės, paramos gavėjos, pasiūlytomis tinkamoms finansuoti programoms, kurioms pritaria Finansinio mechanizmo komitetas, kurios skirtos Protokolo Nr. 38b 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems prioritetiniams sektoriams ir kurios atitinka Susitarimo memorandumo B priede nurodytas programines sritis. Valstybės donorės ir valstybė, paramos gavėja, gali konsultuotis dėl galimų konkrečių programų prieš pateikiant oficialų programos pasiūlymą Finansinio mechanizmo komitetui.

2. Valstybė, paramos gavėja, užtikrina visapusišką pagal 2009–2014 m. EEE finansinį mechanizmą remiamų programų bendrąjį finansavimą remiantis B priedu ir programų susitarimais.

3. Finansinio mechanizmo komitetas valdo 2009–2014 m. EEE finansinį mechanizmą ir priima sprendimus dėl finansinės paramos skyrimo vadovaujantis Reglamento nuostatomis.

4. Komitetui padeda Finansinių mechanizmų valdyba (toliau – FMV). FMV atsakinga už 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo kasdienę veiklą ir ryšių palaikymą.

5 straipsnis

Institucijų paskyrimas

Valstybė, paramos gavėja, įgalioja nacionalinę koordinavimo instituciją veikti jos vardu. Nacionalinei koordinavimo institucijai tenka visa atsakomybė už 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo tikslų įgyvendinimą ir už 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimą valstybėje, paramos gavėjoje, pagal Reglamentą. Remiantis Reglamento 4.2 straipsniu, nacionalinė koordinavimo institucija, tvirtinančioji institucija, audito institucija ir atitinkamas nacionalinis viešasis subjektas, atsakingas už ataskaitų apie pažeidimus rengimą ir teikimą, nurodyti A priede.

6 straipsnis

Daugiamėčio programavimo schema

1. Remdamosi Reglamento 2.1 straipsniu, Šalys susitarė dėl įgyvendinimo schemos, kurią sudaro toliau nurodyti finansiniai ir turinio dalykai:

a) programinių sričių, dėl kurių susitarta, sąrašas, 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo finansinis įnašas pagal programines sritis;

b) programų, objekto, kuriam skiriamas pagrindinis jų dėmesys, ir rezultatų, jei žinoma, taip pat bet kurių ypatingų interesų, susijusių su tikslinėmis grupėmis, geografinėmis sritimis ar kitais klausimais, nustatymas;

c) programų operatorių nustatymas, jei žinoma;

d) iniciatyvos, kuriomis stiprinami dvišaliai valstybių donorių ir valstybės, paramos gavėjos, santykiai, įskaitant nustatymą programinių sričių, kurioms bus parengtos 3.2 straipsnyje nurodytos donorių partnerystės programos, donorių programos partnerių paskyrimas, lėšų šioms programoms ir programoms, skirtoms išimtinai donorių partnerystės projektams, arba jų dalims, skyrimas;

e) iš anksto numatytų projektų, kurie bus įtraukiami į atitinkamas programas, nustatymas ypatingais atvejais;

f) mažų subsidijų schemų nustatymas, jei tinka.

2. Įgyvendinimo schema pateikta B priede.

7 straipsnis

Metiniai posėdžiai

Remiantis Reglamento 2.3 straipsniu, rengiami metiniai FMK ir nacionalinės koordinavimo institucijos atstovų posėdžiai. Metiniuose posėdžiuose FMK ir nacionalinės koordinavimo institucijos atstovai aptaria per ankstesnį ataskaitinį laikotarpį pasiektą pažangą ir susitaria dėl būtinų priemonių.

8 straipsnis

Priedų pakeitimas

1. A priedas gali būti peržiūrimas metiniuose posėdžiuose. Metiniuose posėdžiuose susitarus dėl A priedo pakeitimų oficialiai Susitarimo memorandumo keisti nereikia. Tokie pakeitimai patvirtinami FMK ir nacionalinės koordinavimo institucijos atstovams pasikeičiant raštais.

2. B priedas gali būti keičiamas FMK ir nacionalinės koordinavimo institucijos atstovams pasikeičiant raštais.

9 straipsnis

Kontrolė ir galimybė susipažinti su informacija

Finansinio mechanizmo komitetas, ELPA auditorių valdyba ir jų atstovai turi teisę atlikti techninius arba finansinius patikrinimus arba peržiūrą, kuri jų nuomone būtina siekiant kontroliuoti programų ir projektų planavimą, įgyvendinimą ir stebėjimą bei lėšų naudojimą. Valstybė, paramos gavėja, teikia visą būtiną pagalbą, informaciją ir dokumentus.

10 straipsnis

Reglamentavimo principai

1. Šio Susitarimo memorandumo įgyvendinimas visais aspektais reglamentuojamas Reglamentu ir vėliau padarytais jo pakeitimais.

2. 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo tikslų siekiama valstybėms donorėms ir valstybei, paramos gavėjai, glaudžiai bendradarbiaujant. Visuose 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo etapuose Šalys sutinka užtikrinti aukščiausio lygio skaidrumą, atskaitomybę ir išlaidų efektyvumą bei laikytis gero valdymo, tvarios plėtros, lyčių lygybės ir vienodų galimybių principų.

3. Valstybė, paramos gavėja, imasi iniciatyvos užtikrinti šių principų paisymą visais 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo lygmenimis.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis Susitarimo memorandumas įsigalioja kitą dieną po to, kai jį pasirašo paskutinė Šalis.

*****

Šis Susitarimo memorandumas pasirašomas keturiais originaliais egzemplioriais anglų kalba.

Pasirašyta ____ m. _____ d.

_____ [vieta]

Lietuvos Respublikos vardu

Pasirašyta ____ m. _____ d.

_____ [vieta]

Islandijos vardu

Pasirašyta ____ m. _____ d.

_____ [vieta]

Lichtenšteino Kunigaikštystės vardu

Pasirašyta ____ m. _____ d.

_____ [vieta]

Norvegijos Karalystės vardu

Nacionalinės valdymo ir kontrolės struktūros

1. Nacionalinė koordinavimo institucija

Lietuvos Respublikos finansų ministerija veikia kaip nacionalinė koordinavimo institucija.

Nacionalinės koordinavimo institucijos funkcijas Finansų ministerijoje atlieka Tarptautinės finansinės paramos koordinavimo skyrius (toliau – TFPKS). TFPKS yra Finansų ministerijos atskiras administracinis padalinys, tiesiogiai pavaldus viceministrui, kuris atsakingas už ES struktūrinių ir sanglaudos fondų bei kitos tarptautinės finansinės paramos programavimą ir valdymą ir veikia kaip nacionalinės koordinavimo institucijos vadovas.

Nacionalinės koordinavimo institucijos funkcijos ir pareigos nurodytos Reglamente, visų pirma jo 4.3 straipsnyje.

2. Tvirtinančioji institucija

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas veikia kaip tvirtinančioji institucija.

Nacionalinio fondo departamentas (toliau – NFD) yra Finansų ministerijos atskiras administracinis padalinys, tiesiogiai pavaldus viceministrui, kuris atsakingas už ES struktūrinių ir sanglaudos fondų išlaidų tvirtinimą. 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo laikotarpiu Finansų ministerija užtikrina atitinkamą funkcinių tvirtinančiosios institucijos atliekamų užduočių atskyrimą nuo nacionalinės koordinavimo institucijos atliekamų užduočių perduodant Nacionalinio fondo departamento pavaldumą kitam viceministrui nei tas, kuris veikia kaip nacionalinės koordinavimo institucijos vadovas.

Tvirtinančiosios institucijos funkcijos ir pareigos nurodytos Reglamente, visų pirma jo 4.5 straipsnyje, nustatant toliau nurodytą išimtį: Reglamento 4.5 straipsnio 2 dalyje nurodytus su banko sąskaitos atidarymu ir tvarkymu susijusius įsipareigojimus prisiima Finansų ministerijos Valstybės išdo departamentas. Valstybės išdo departamentas neturi jokios veiksmų laisvės atlikti finansinius pervedimus; jie atliekami griežtai laikantis iš anksto apibrėžtų procedūrų vadovaujantis Reglamentu ir atitinkamais nacionalinės teisės aktais.

3. Audito institucija

Nacionalinė koordinavimo institucija ir FMK pasikeisdami raštais susitaria dėl audito institucijos paskyrimo.

Audito institucijos funkcijos ir pareigos nurodytos Reglamente, visų pirma jo 4.6 straipsnyje.

Nacionalinė koordinavimo institucija teikia FMK visų Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės parengtų 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo audito ataskaitų kopijas.

4. Nacionalinis viešasis subjektas, atsakingas už ataskaitų apie pažeidimus rengimą ir teikimą

Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas atsakingas už ataskaitų apie pažeidimus rengimą ir teikimą.

Nacionalinio fondo departamento funkcijos ir pareigos, susijusios su ataskaitų apie pažeidimus rengimu ir teikimu, nurodytos Reglamente, visų pirma jo 11.3 straipsnyje.

5. Priežiūros komitetas

Priežiūros komitetas sudaromas per šešis mėnesius nuo Susitarimo memorandumo pasirašymo dienos. Jo funkcijos nurodytos Reglamente, visų pirma jo 4.4 straipsnyje.

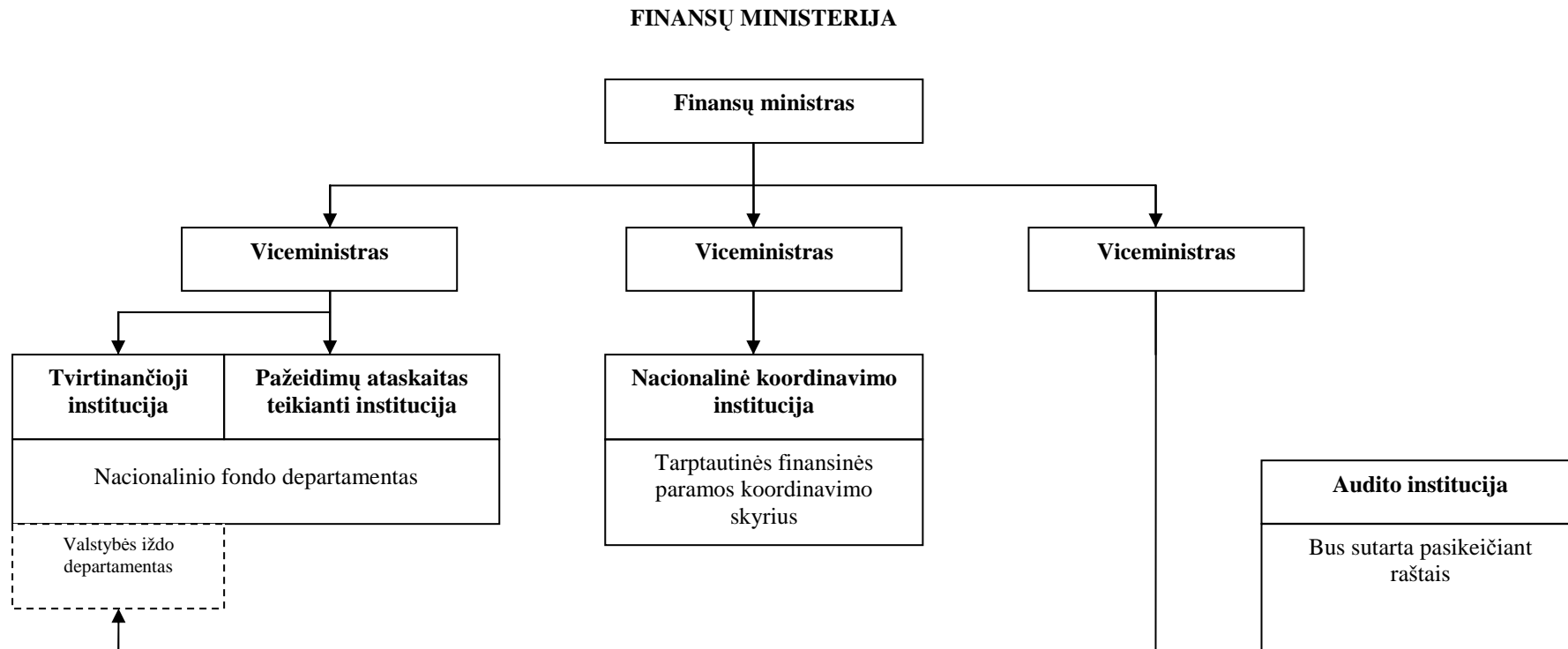
6. Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) vaidmuo

Nacionalinė koordinavimo institucija paveda Centrinei projektų valdymo agentūrai tam tikras pareigas, kurios Reglamente nustatytos programos operatoriui. Toks pareigų pavedimas nurodomas programos susitarime, yra vienodas visoms atitinkamoms programoms ir išsamiai aprašomas programos įgyvendinimo sutartyje. Tokiais atvejais CPVA yra programos įgyvendinimo sutarties šalis. CPVA vaidmuo nedaro poveikio programos operatoriaus pareigoms, susijusioms su programos įgyvendinimo politiniais, strateginiais ir (arba) dvišaliais aspektais. Šios pastraipos nuostatos netaikomos programinei sričiai „Lėšos nevyriausybinėms organizacijoms“. CPVA patirtos su programos operatoriaus pareigų atlikimu susijusios išlaidos padengiamos iš atitinkamos programos rengimo ir valdymo lėšų, nurodytų Reglamento 7.9 straipsnio 1 dalies e punkte ir 7.10 straipsnyje, remiantis programos susitarimu.

7. Strateginė ataskaita

Remiantis Reglamento 2.2 straipsniu, nacionalinė koordinavimo institucija kasmet FMK pateikia Strateginę 2009–2014 m. EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo valstybėje, paramos gavėjoje, ataskaitą. Šalys siekia rengti metinius posėdžius kiekvienų metų balandžio mėnesį.

8. Organizacinės struktūros schema

Įgyvendinimo schema

Remdamosi Susitarimo memorandumo 2 straipsnio 1 dalimi, šio Susitarimo memorandumo Šalys susitarė dėl šiame priede pateiktos įgyvendinimo schemos.

1. Įgyvendinimo schemos finansiniai parametrai

Lietuva	EEE FM įnašas
Programinė sritis	
Integruotas jūros ir vidaus vandenų valdymas	5 000 000 EUR
Biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos	6 520 000 EUR
Lėšos nevyriausybinėms organizacijoms	5 500 000 EUR
Rizikos grupės vaikai ir jaunimas	6 312 000 EUR
Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas	9 000 000 EUR
Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas	1 000 000 EUR
Stipendijos	1 420 000 EUR
Kitos skirtos lėšos	
Techninė parama valstybei, paramos gavėjai (1.9 straipsnis)	576 000 EUR
Lėšos, skirtos dvišaliams santykiams nacionaliniu lygmeniu (3.5 straipsnio 1 dalis)	192 000 EUR
Lietuvai skirtos grynosios lėšos	35 520 000 EUR

2. Ypatingi interesai

Valstybių donorių ir Lietuvos dvišaliai santykiai stiprinami siekiant skatinti ilgalaikį bendradarbiavimą, ypač toliau išvardytose programinėse srityse dalyvaujant donorų programos partneriams; santykiai taip pat stiprinami kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, skatinant projektų lygmens partnerystę visose remiamose programinėse srityse.

Vertinant programų pasiūlymus bus atsižvelgiama į Europos Tarybos atitinkamus žmogaus teisių ir su valdymu susijusius standartus (prižiūrimus Europos komiteto prieš kankinimą, GRECO, GRETA ir kt.), įskaitant Europos žmogaus teisių konvenciją.

3. Įgyvendinimo schemos turinio parametrai

Toliau nurodytos programos bus parengtos ir, FMK pritarus, įgyvendinamos valstybėje, paramos gavėjoje.

A. Programinė sritis Nr. 1: Integruotas jūros ir vidaus vandenų valdymas

<i>Programa</i>	Integruotas jūros ir vidaus vandenų valdymas
<i>Numatomi rezultatai</i>	Pagerinti jūros ir vidaus vandenų aplinkos būklės vertinimo ir prognozavimo gebėjimai; pagerintas informacijos apie poveikį aplinkai, jos būklę ir kitimo tendencijas surinkimas.
<i>Programai skirtos lėšos</i>	5 000 000 EUR
<i>Programos operatorius</i>	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

Donorų programos partneris Norvegijos gamtos valdymo direktoratas
Ypatingi interesai Programa apima bendrai su Baltijos jūra ir konkrečiai su laivų išmetamų teršalų mažinimu susijusius veiksmus.

B. Programinė sritis Nr. 2: Biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos

Programa Biologinė įvairovė ir ekosistemų funkcijos
Numatomi rezultatai Sustiprinti gebėjimai veiksmingai valdyti ir stebėti „Natura 2000“ teritorijas;
išvengta ekosistemų fragmentacijos;
parengtos prisitaikymo prie besikeičiančio klimato strategijos ir priemonės.
Programai skirtos lėšos 6 520 000 EUR
Programos operatorius Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
Donorų programos partneris Norvegijos gamtos valdymo direktoratas
Ypatingi interesai Programa taip pat siekiama įtraukti vietos bendruomenes į biologinės įvairovės apsaugą siekiant skatinti naują požiūrį, tuo remiant ekonomiška tausaus gyvenimo įpročius.

C. Programinė sritis Nr. 10: Lėšos nevyriausybinėms organizacijoms

Programa NVO fondas
Programai skirtos lėšos 5 500 000 EUR
Programos operatorius FMV patikėta vykdyti programos operatoriaus funkcijas pagal Reglamento 5.13 straipsnį.
Ypatingi interesai Iš Fondo taip pat remiami projektai, kuriais teikiama pagalba bendradarbiavimui su savivaldybėmis ir vietos bendruomenėmis siekiant išspręsti smurto privačioje erdvėje ir smurto lyties pagrindu problemą.
Bendradarbiavimas su Baltarusijos pilietine visuomene taip pat tinkamas finansuoti.

D. Programinė sritis Nr. 11: Rizikos grupės vaikai ir jaunimas

Programa Rizikos grupės vaikai ir jaunimas
Programai skirtos lėšos 6 312 000 EUR
Programos operatorius Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

E. Programinė sritis Nr. 16: Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas

Programa Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimas ir atgaivinimas
Programai skirtos lėšos 9 000 000 EUR
Programos operatorius Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
Donorų programos partneris Norvegijos kultūros paveldo direktoratas (RA)
Pagrindinis objektas Medinis paveldas

F. Programinė sritis Nr. 17: Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas

<i>Programa</i>	Europos kultūros paveldo kultūros ir menų įvairovės skatinimas
<i>Programai skirtos lėšos</i>	1 000 000 EUR
<i>Programos operatorius</i>	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija
<i>Donorų programos partneris</i>	Norvegijos meno taryba

G. Programinė sritis Nr. 19: Stipendijos

<i>Programa</i>	EEE stipendijų programa
<i>Programai skirtos lėšos</i>	1 420 000 EUR
<i>Programos operatorius</i>	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
<i>Donorų programos partneris</i>	Norvegijos tarptautinio bendradarbiavimo aukštojo mokslo srityje centras (SIU)